

FÖRESKRIFT 39/011/2002

**FÖRDJUPAD LÄROKURS
I VISUELL FRAMSTÄLLNING
I GRUNDERNA
FÖR LÄROPLANEN
FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE
KONSTUNDERVISNINGEN
2002**

Utbildningsstyrelsen 2003

© Utbildningsstyrelsen

Ombrytning Pirjo Nylund

ISBN 952-13-1385-4

Helsingfors 2003.

	Dnr	39/011/2002
	FÖRESKRIFT	Iakttas som förpliktande
	Datum	6.8.2002
Till arrangörerna av fördjupade lärokurser i visuell framställning inom den grundläggande konstundervisningen	Giltighetstid	fr.o.m. 6.8.2002 tillsvidare
	Bestämmelser som befogenheten att utfärda Föreskriften bygger på:	L 633/1998, 5§ 1 mom., F 813/1998, 1 §

FÖRDJUPAD LÄROKURS I VISUELL FRAMSTÄLLNING I GRUNDERNA FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN

Utbildningsstyrelsen har fastställt den fördjupade lärokursen i visuell framställning i grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen att iakttas från och med 6.8.2002.

Utbildningsanordnaren skall göra upp och godkänna en läroplan för undervisningen med beaktande av vad som bestämts i vidstående grunder för läroplanen.

Läroplanen skall precisera och komplettera de mål och det centrala innehåll som anges i grunderna. En läroplan som följer dessa grunder kan tas i bruk 6.8.2002 och skall tas i bruk senast 1.8.2004.

Utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för läroplanen obeaktade eller avvika från dem.

Generaldirektör

Jukka Sarjala

Överdirektör

Aslak Lindström

FÖR KÄNNEDOM

länsstyrelserna

INNEHÅLL

Kapitel 1	Den grundläggande konstundervisningens uppgift, värdegrund och allmänna mål	7
1 §	Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, uppgift	7
2 §	Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, värdegrund	7
3 §	Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, allmänna mål	8
Kapitel 2	Utgångspunkter för undervisningen	9
4 §	Inlärningssyner	9
5 §	Den pedagogiska miljön	9
6 §	Arbetsmetoder	10
Kapitel 3	Undervisningens uppläggning och studiernas omfattning	11
7 §	Undervisningens uppläggning	11
8 §	Studiernas omfattning	11
9 §	Studietiden	11
Kapitel 4	Mål och centralt innehåll	12
10 §	Mål för den fördjupade lärokursen i visuell framställning	12
11 §	Centralt innehåll	13
	Arkitektur	13
	Bildkonst	16
	Slöjd	18
12 §	Vuxenundervisning	20
13 §	Individualisering av lärokursen och undervisningen	21
Kapitel 5	Elevbedömningen	22
14 §	Bedömningens syften	22
15 §	Bedömningssätten	22
Kapitel 6	Betyg	24
16 §	Betygens innehåll	24
Kapitel 7	Läroplanen	26
17 §	Läroplanens utformning	26
18 §	Läroplanens innehåll	26

Kapitel 1 Den grundläggande konstundervisningens uppgift, värdegrund och allmänna mål

1 § Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, uppgift

I dessa läroplansgrunder kallas de fördjupade lärokurserna i arkitektur, bildkonst och slöjd för lärokursen i visuell framställning. Studierna inom de olika inriktningalternativen för den visuella framställningen – arkitektur, bildkonst och slöjd – kan räknas tillgodo sinsemellan.

Undervisning enligt den fördjupade lärokursen skall ge eleven möjlighet att arbeta på lång sikt enligt talang och intresse samt skapa förutsättningar för ett livslångt intresse för visuell framställning och för fortsatta studier. Målet för undervisningen är att eleverna tack vare sin kännedom om konst skall kunna påverka värderingarna i samhället och därigenom hela samhället och atmosfären i det.

Undervisningens uppgift är därtill att bevara och utveckla den nationella visuella kulturen. Målet är att utveckla samarbetet med läroanstalter som ger undervisning i konstfostran samt med andra instanser, både nationellt och internationellt.

2 § Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, värdegrund

Undervisning enligt den fördjupade lärokursen i visuell framställning skall basera sig på en människosyn, där individen har etisk och moralisk förmåga att välja och aktivt påverka sitt liv samt kan inse skönhetens betydelse i det. Undervisningen skall stödja elevens andliga tillväxt och personliga integritet samt hjälpa honom att utvecklas till en tänkande människa med omdömesförmåga. Målet för undervisningen är att eleven genom att uttrycka sig med konstens medel lär sig att värdera och bedöma sig själv och sin omgivning samt att bygga upp och vidareutveckla sin världsbild utgående både från egna erfarenheter och kulturarvet. Undervisningen skall hjälpa eleven att bli medveten om vad som för honom är betydelsefullt i livet samt att uttrycka detta med visuella medel.

Undervisningen skall utveckla elevens förmåga att arbeta i samverkan med andra. Eleven skall få handledning i att förstå och uppskatta det som är annorlunda.

3 § Den fördjupade lärokursen i visuell framställning, allmänna mål

Målet för undervisningen är att utveckla elevens förmåga att fungera i ett samhälle som baserar sig på kunskap och interaktion. Med hjälp av konst och vetenskap definierar människan sitt förhållande till natur och kultur. Eleven skall förstå visuella symboler både i samhället och i den konstuppfattning som råder i samhället, samt deras inflytande på arkitektur, bildkonst och slöjd.

I undervisningen skall eleven uppmuntras att tolka konst på ett personligt sätt och känna igen sin personhistoria samt den kontext, där han granskar konstverket. Konst kan tolkas på många plan; samma konstverk, slöjdprodukt eller byggda miljö tolkas olika under olika tider och i olika sammanhang.

Undervisningen skall utveckla elevens förmåga till kreativ problemlösning. Eleven skall lära sig att uttrycka sig och att behärska material och teknik. Han skall få handledning i att bedöma och uppskatta kvalitet i den visuella miljön.

Kapitel 2 Utgångspunkter för undervisningen

4 § Inläringssynen

Målet för undervisningen är att stödja elevens konstnärliga lärande så att han lär sig att förena abstrakt tänkande och personlig erfarenhet och inser att erfarenhet och abstraktion befinner sig i ständig växelverkan. Kunskapsunderlaget för konstnärligt lärande skapas utgående från elevens iakttagelser, känslor, tankar, kunskaper, uttryckssätt och färdigheter. Ett mål för verksamheten är att eleven upptäcker att tanke, tillämpning av kunskaper och aktivitet sker samtidigt. Behovet av konstnärligt skapande skall utgå från elevens egen motivation och eleven skall ha en aktiv roll i studier och lärande. Undervisningen skall utveckla elevens förmåga att förena nya kunskaper och färdigheter med de begreppsstrukturer han tillägnat sig tidigare och utveckla hans förmåga att i nya sammanhang tillämpa det han lärt sig tidigare. Elevens tidigare livsmiljö och kunskapsunderlag och självförståelse bör beaktas i undervisningen. Utforskande och funktionellt lärande bör utnyttjas, individuellt och i samverkan med andra. Eleven skall själv kunna formulera problem, behandla information, analysera fakta och bilda sig en egen uppfattning om konsten.

5 § Den pedagogiska miljön

Studiemiljön utgörs av den psykiska, sociala och fysiska miljön, av läroplanen och undervisningsmetoderna. Den innefattar även de traditioner, värderingar och etisk-moraliska uppfattningar samt den kulturella mångfald som råder i det omgivande samhället. Att målmedvetet utveckla undervisningsverksamheten är av stor betydelse för en lyckad undervisning och för en högklassig studiemiljö. Genom kontinuerligt samarbete med hemmen utvecklas responsen, bedömningen och verksamheten.

Studiemiljön bör kännetecknas av en positiv, öppen och trygg atmosfär där allas personlighet respekteras och livskompetens stärks. Den skall på ett mångsidigt sätt stödja tillväxten hos olika slags elever. Målet är att skapa en stimulerande miljö som både stöder verksamhet och samarbete och ger möjligheter till lugn och ro utan stress.

Studiemiljön bör också vara estetiskt stimulerande. Den skall främja det funktionella, visuella och personliga uttrycket i elevens alster och slöjdprodukter. I studiemiljön skall det finnas mångsidigt material samt redskap som är trygga att använda och som planerats i enlighet med målen och innehållet för den fördjupade lärokursen. Säkerhetsbestämmelserna om arbete, produkter och miljön bör beaktas. Till studiemiljön räknas också naturen, elevens levhåndsmiljö samt arbets- och kulturlivet. Ett mål är att utveckla datanätet som inlärningsmiljö och som hjälpmedel för interaktion.

6 § Arbetsmetoder

Läraren bör beakta elevernas individuella inlärningsstilar och utvecklingsskeden. En individuell läroplan kan göras upp för eleven. Att tillägna sig visuella kunskaper och färdigheter samt en utforskande, problemorienterad attityd till lärande och uttrycksätt kräver ständig samverkan mellan eleven, läraren och gruppen. Elevens erfarenheter, kunskaper, färdigheter och intressen skall utgöra utgångspunkter för undervisningen. Med val av ämnen och teman bör man sträva efter att upprätthålla glädjen i att vara aktiv och lära sig.

Arbetsätten väljs så att elevens interaktions- och koncentrationsförmåga, uthållighet, känslighet, inlevelseförmåga, initiativkraft, ansvar och självförtroende samt sociala förmåga växer. Genom arbetsätten lärs eleven att respektera de övriga medlemmarna i gruppen samt egna och andras inlärningsprocesser och -resultat.

Arbetsätt och innehåll i studierna bör väljas så att eleven kan utveckla sitt uttryckssätt inom olika inriktningsalternativ i visuell framställning och göra uttrycket mångsidigare allt från grundstudierna till de fördjupade studierna.

Kapitel 3 Undervisningens uppläggning och studiernas omfattning

7 § Undervisningens uppläggning

Studier enligt den fördjupade lärokursen i visuell framställning utgörs av grundstudier och fördjupade studier. Grundstudierna och de fördjupade studierna är huvudsakligen avsedda för barn och unga i skolåldern. Om undervisningen i visuell framställning på småbarnsstadiet, som främst är avsedd för barn under skolåldern, samt om vuxenundervisning besluts i den läroplan som utbildningsanordnaren godkänner.

8 § Studiernas omfattning

Den beräknade omfattningen av grundstudierna och de fördjupade studierna i den fördjupade lärokursen i visuell framställning är 1 300 timmar. Som grund för den har man lagt lektioner på 45 minuter. När undervisningen läggs upp bör man beakta elevens ålder, tidigare kunskaper och färdigheter samt de undervisningsmetoder som används.

Utbildningsanordnaren beslutar om den beräknade omfattningen av undervisningen i visuell framställning på småbarnsstadiet .

Den beräknade omfattningen av grundstudierna i den fördjupade lärokursen är 540 timmar.

Den beräknade omfattningen av de fördjupade studierna i den fördjupade lärokursen är 760 timmar.

9 § Studietiden

Utbildningsanordnaren beslutar om tidsläggningen för studierna på småbarnsstadiet, grundstudierna och de fördjupade studierna i visuell framställning.

Kapitel 4 Mål och centralt innehåll

10 § Mål för den fördjupade lärokursen i visuell framställning

Gemensamma mål för den fördjupade lärokursen i visuell framställning

Eleven skall lära sig

- att uttrycka sig genom att undersöka och iaktta
- utnyttja sin förmåga att planera och genomföra sitt arbete
- respektera och tolka både sin egen och andras verksamhet
- använda sina intryck, föreställningar och tankar i sin framställning
- för sitt arbete söka impulser i naturen, den byggda miljön, historiska platser, museer och utställningar samt av fackmän i de olika branscherna för visuell framställning
- arbeta i samverkan med det omgivande samhället samt med arbets- och kulturlivet
- samarbeta, ta initiativ och ansvar för sitt arbete
- känna ansvar för skönheten, mångfalden och trivseln i naturen och livsmiljön
- bedöma produkter och mediemiljön inom visuell framställning
- skaffa kunskap om visuell framställning inom den egna kulturen och andra kulturer, deras historia, nutid och samhällsrelaterade uppgifter samt att följa med samspelet mellan kulturarvet och de olika branscherna inom visuell framställning
- förstå den visuella kulturens samband med kulturens inre strukturer
- känna till den visuella kulturen och livsstilen hos representanter för andra kulturer i den närmaste omgivningen
- i sitt arbete beakta principerna för hållbar utveckling och möjligheterna att tillämpa dem ekologiskt, kulturellt, socialt och ekonomiskt
- begrepp och vokabulär inom visuell framställning och förmåga att kommunicera med hjälp av dem
- bedöma egen och andras arbetsprocess och lärande.

Målen för inriktningsalternativen för arkitektur, bildkonst och slöjd i den fördjupade lärokursen i visuell framställning.

I inriktningsalternativet för *arkitektur* skall eleven lära sig att

- uttrycka sig på arkitekturens olika delområden, d.v.s. inom byggnadskonst, stadsarkitektur, samhällsplanering, miljöplanering, planering av utrymmen, landskapsplanering, installationskonst och miljökonst

I inriktningsalternativet för *bildkonst* skall eleven lära sig att

- uttrycka sig på bildkonstens olika delområden, d.v.s. inom teckning och måleri, skulptur, arkitektur, miljöplanering, formgivning, grafik, keramik, textil, fotografi, film och video, serier, miljökonst och kollektiv konst, performans och bildmedia samt multikonstnärliga arbetsformer.

I inriktningsalternativet för *slöjd* skall eleven lära sig att

- uttrycka sig på slöjdens olika delområden, d.v.s. i planering och tillverkning av föremål, i planering och tillverkning av textilier och beklädnad samt i miljöplanering och -byggande.

11 § Centralt innehåll

Studierna i de olika inriktningsalternativen för visuell framställning avancerar från småbarnsstadiet till grundstudier och fördjupade studier i arkitektur, bildkonst och slöjd.

Arkitektur

Målet för den fördjupade lärokursen i arkitektur är att utveckla den förmåga som behövs för att i dagens samhälle tolka den byggda miljön. Målet är att eleven lär sig förstå samverkan mellan naturen, den byggda miljön och människans verksamhet. I undervisningen skall hela den byggda miljön behandlas, alltifrån enskilda föremål och byggnader till omfattande miljöhelheter. Ett mål för undervisningen är att hjälpa eleven att gestalta och förstå sin livsmiljö och världen, att utvidga hans allmänbildning och främja hans förmåga att möta samhällets utmaningar och träffa individuella val. Byggnadsarvet och dess utveckling är centrala i undervisningen.

Det väsentliga är att kunna gestalta rummet och förstå att människornas sätt att bygga sin miljö är kulturellt och socialt betingat. Elevens förmåga att iaktta, begrunda, förstå och abstrahera samt bedöma den omgivande miljön bör utvecklas. Viktiga

arbetsätt är kreativ problemlösning, elevens eget konstnärliga uttryckssätt och byggande.

Enligt den klassiska definitionen skall arkitekturen vara vacker, hållbar och användbar. Den byggda miljöns tredimensionella karaktär och historiska skikt bör behandlas upplevelsemässigt, övergripande och med alla sinnen. Eleven skall lära sig att uppleva sin rörelse i det tredimensionella rummet på ett fysiskt och andligt sätt.

Centralt innehåll

På småbarnsstadiet skall eleven i arkitekturfostran

- studera olika yttringar i arkitekturen och i den byggda miljön
- mångsidigt och med alla sinnen öva sig i att samla information och använda den i sitt arbete
- undersöka arkitekturens grundbegrepp – tid, skala och rörelse
- undersöka rummet, former, konstruktioner, färger och ljus
- undersöka egenskaperna hos olika material
- lära sig den teknik som behövs i arbetet
- öva sig i att iaktta, gestalta och bedöma naturen och den av människan formade miljön
- iaktta förändringar i kulturlandskapet
- följa med växlingarna i den omgivande naturen, landskapet och årstiderna
- undersöka olika slags bostäder
- bekanta sig med arkitektur och utställningar i den närmaste omgivningen
- öva sig i att verka i grupp och ensam.

I grundstudierna skall eleven

- bekanta sig med de påverkningsmöjligheter en medborgare har i frågor som berör den egna omgivningen
- utveckla sitt uttryckssätt genom att tillämpa sina idéer samt tidigare kunskaper och färdigheter om teknik och material
- använda arkitekturens grundbegrepp – tid, rum och rörelse – i sitt arbete samt öva sig i att bygga i rum med hjälp av form, skala, färg och ljus
- använda sig av olika slags teknik och konstruktioner och undersöka egenskaperna hos olika material
- bekanta sig med kvalitativa egenskaper hos olika material och öva sig i sortering, återanvändning och materialåtervinning

- genom sitt eget arbete bekanta sig med planeringsprocessens olika skeden, insamling av bakgrundsmaterial, idékläckning och teknik som används i planeringen
- bekanta sig med arkitektens historia och aktuella yttringar samt besöka museer och utställningar
- abedöma hur byggnader och konstruktioner av olika slag passar in i det orörda landskapet och i den byggda miljön
- utföra handledda hemuppgifter
- göra en portfolio över den fördjupade lärokursen som avslutning på grundstudierna i visuell framställning

I de fördjupade studierna skall eleven

- välja ett eller flera av arkitektens olika delområden som föremål för sina studier
- bekanta sig med de påverkningsmöjligheter en medborgare har enligt markanvändnings- och byggnadslagen och lära sig hur man kan påverka planeringen av den egna miljön
- utveckla sitt uttryckssätt, sina kunskaper och färdigheter i sitt arbete samt förmågan att verbalisera tankar och känslor
- studera arkitektens historia och filosofi samt undersöka det sociala, ekologiska och ekonomiska inflytandet på arkitekturen under olika tidsperioder
- undersöka samspelet mellan människan, miljön och arkitekturen, planeringens processer i samhället samt bekanta sig med olika skeden i stadsplanering och byggande
- studera de arbetssätt man använder i projektarbete och öva sig i att ta hänsyn till de olika parternas behov
- bekanta sig med det arbete som utförs av fackmän som påverkar byggandet av arkitektur och miljö samt besöka arbetsplatser tillsammans med fackmän och experter av olika slag
- iaktta, begrunda, tolka och bedöma enskilda verk och helheter inom arkitektur och miljöplanering under olika tidsperioder
- iaktta och bedöma arkitektur- och miljöplanering, visualiseringar och andra bildmedia, som upphovsman och användare
- bekanta sig med arkitektur, miljö och museer
- öva sig i att följa upp sitt lärande, bedöma sitt eget och andras arbete
- utföra handledda hemuppgifter
- offentligt presentera arbetsprocessen och slutresultaten

- enligt den fördjupade lärokursen i visuell framställning självständigt göra ett slutarbete, som innehåller ett verk, en portfolio över arbetet och en egen bedömning av det.

Bildkonst

Målet för undervisningen i bildkonst och estetiskt uttryck är att utveckla den förmåga som behövs i dagens samhälle för att tolka bilder. Eleven skall lära sig gestalta och förstå världen och att utvidga sin allmänbildning i bildkonst. Viktigt lärostoff är de visuella yttringarna, medierna, konstens uttrycksformer och kulturarvet i naturen och i den byggda miljön. Undervisningen bör vara nyskapande till sin karaktär. Eleverna skall utvecklas till omdömesgilla aktörer inom konstens värld och i samhället för övrigt.

Begrepp och yttringar i den visuella framställningen skall ligga till grund för undervisningen, de bör vara det centrala. Målet är att eleven lär sig att i sin framställning använda förvandlingar och lån som är typiska för bildkonsten samt att använda nya och gamla symboler och ge dem innebörd.

Visuell framställning skall inövas både genom eget arbete och genom att betrakta bildkonstverk och bilder i vardagen. I undervisningen betonas betydelsen av att använda sinnen, intuitionen, drömmar, fantasi och inlevelse. Undervisningen skall vara utforskande och problemorienterad.

Centralt innehåll

På småbarnsstadiet skall eleven i bildkonst

- själv skapa bilder och undersöka olika slags yttringar inom bildkonsten: form, textur, rum, rörelse, rytm, färg och ljus
- öva sig i att använda olika slags material, arbetsredskap och arbetssätt och lära sig grunderna i hur man sköter redskapen
- iaktta och tolka den omgivande naturen, byggda miljön och föremålen i miljön samt öva sig i att omvandla iakttagelser och föreställningar till bilder
- öva sig i att koncentrera sig på arbete och ta hänsyn till andra
- bekanta sig med de bilder som förmedlas via medierna, bedöma dem och utforma egna visuella meddelanden
- besöka museer och utställningar samt göra utflykter i naturen och olika slags kulturmiljöer och bearbeta sina upplevelser med bildkonstens medel.

I grundstudierna skall eleven

- öva upp och utveckla sitt visuella uttryck
- bekanta sig med uttrycksmöjligheterna i olika material och tekniker
- skaffa sig kännedom om hur material och arbetsredskap kan användas ändamålsenligt och tryggt och främja hållbar utveckling
- öva sig i visuellt och därmed sammanhängande verbalt uttryck
- skaffa sig mångsidig kännedom om bildkonstens olika delområden och de visuella medierna samt om medieteknik
- öva sig i kritisk bildtolkning som upphovsman till och användare av bildmedia
- iaktta och tolka verk från olika tidsperioder och kulturer
- undersöka förhållandet mellan form och innehåll inom bildkonsten
- bekanta sig med grundbegreppen inom konstfilosofi och estetik
- lära sig att iaktta naturen, arkitekturen och föremålen i miljön med utgångspunkt i estetik och hållbar utveckling och lära sig att förstå miljöns betydelse för sitt och andras välbefinnande
- utföra handledda hemuppgifter
- offentligt presentera arbetsprocessen och slutresultaten
- följa upp sin inläring och bedöma sitt och andras arbete
- enligt den fördjupade lärokursen i visuell framställning självständigt göra ett slutarbete, som innehåller ett verk, en portfolio över arbetet och en egen bedömning av det.

I de fördjupade studierna skall eleven

- fördjupa sina kunskaper och färdigheter på ett eller flera av bildkonstens och de visuella mediernas olika delområden efter eget val
- öva upp och utveckla sitt visuella uttryck och förena uttrycksmedel från olika konstarter i sitt arbete
- fördjupa sig i bildkonstens historia, jämföra olika slags konstyttringar och begrunda grundläggande frågor inom estetik och konstfilosofi och betrakta yttringar inom konsthistoria och nutidskonst som historiskt sammanhängande
- fördjupa sig i en främmande kultur eller i visuella uttrycksformer i olika kulturer
- bekanta sig med material och arbetssätt som främjar hållbar utveckling

- bekanta sig med fackmän inom bildkonst och annan visuell framställning och med deras arbetssätt
- lära sig att beakta beställarnas önskemål i produkt- och byggnadsplaneringen
- självständigt planera och utföra arbetsuppgifter
- utföra handledda hemuppgifter
- offentligt presentera arbetsprocessen och slutresultaten
- följa upp sin inläring och bedöma sitt och andras arbete
- enligt den fördjupade lärokursen i visuell framställning självständigt göra ett slutarbete, som innehåller ett verk, en portfolio över arbetet och en egen bedömning av det.

Slöjd

Målet för undervisningen i slöjd är att eleven lär sig förstå slöjdens betydelse för människans välbefinnande. I undervisningen handleds eleven att skapa estetiskt högklassiga och miljö- och användarvänliga produkter samt att utveckla produktionslösningar som främjar hållbar utveckling. Slöjd och formgivning studeras ur estetisk, uttrycksmässig, funktionell, fysiologisk, strukturell och materiell synvinkel.

Framställningen i slöjd baserar sig på kulturarvet, förhållandet mellan konstarnas och kännedom om naturen. Utgångspunkter för undervisningen är elevens egna erfarenheter, arbetet med händerna och möjligheten att framställa produkter och uttrycka sig. I undervisningen skall slöjden synas som verksamhet, färdigheter, produkter och verk. Målet är att bevara och vidareutveckla traditionella slöjdmeter och arbetssätt samt utveckla nya.

Målet för undervisningen är att eleven lär sig planera produkter och produktion och att ge sitt arbete den önskade inriktningen. Eleven skall förstå att bedömningen av arbetet inverkar på kvaliteten. Undervisningens innehåll skall väljas så att elevens visuella kunskap och förmåga, teknik samt kännedom om arbetsredskapen och förmågan att behärska dem utvecklas. I undervisningen betonas uppmärksamt iakttagande: att medvetet iaktta omgivningen, medierna och hantverksprocessen samt det egna handlandet. Målet är att eleven fungerar som en mottagare, tolk och upphovsman som lär sig att följa upp hur den egna förmågan ökar och lär sig att värdesätta arbetsprocessen som en självständig del av sin verksamhet.

Centralt innehåll

I slöjdfostran på småbarnsstadiet skall eleven

- studera olika delområden och grundelement i slöjden: form, textur, rum, rörelse, rytm, färg och ljus
- öva sig i att bearbeta naturmaterial
- iaktta och tolka den omgivande naturen, den byggda miljön och uttrycken för kulturarvet samt att utarbeta slöjdprodukter utifrån de föreställningar han fått av dem
- sätta sig in i formgivning och öva sig i handens motorik, följsamhet, fasthet och exakthet, i att koordinera hand och öga samt i haptisk-kinetisk observationsförmåga
- öva sig i att koncentrera sig på arbete, ta hänsyn till andra och sköta om det egna arbetsutrymmet och -redskapen
- bekanta sig med slöjden förr och nu i den egna livsmiljön
- stärka sin kontakt till naturen och delta i kulturlivet.

I grundstudierna skall eleven:

- på ett mångsidigt sätt bekanta sig med slöjdens olika delområden och de olika uttrycksmässiga möjligheterna i olika material och tekniker
- öva sig i slöjdens grunder med manuella verktyg och bekanta sig med maskinell slöjd samt använda naturmaterial och av människan förädlade material som lämpar sig för slöjd
- öva sig i att gestalta rum och förstå proportioner samt i kännedom om konstruktioner och i att använda och kombinera färger
- iaktta omgivningen, tolka och tillämpa sina erfarenheter i planeringen och tillverkningen av slöjdprodukter
- ta ansvar för den egna inläringen och arbetet
- bekanta sig med hur kunskaper och färdigheter kan tillämpas på ett personligt sätt och lära sig att använda det man lärt sig i nya situationer
- fördjupa sig i ett kreativt problemorienterat tänkande
- utveckla förmågan till estetiska val
- öva sig i självständigt arbete, i att verbalisera hantverksprocessen och i självvärdering
- betrakta och bedöma produkters livscykel med tanke på teknik och säkerhetsbestämmelser om arbete, produkter och miljön
- stifta bekantskap med olika kulturer med hänsyn till slöjd och formgivning och använda dem som inspirationskällor i sin framställning

- utföra handledda hemuppgifter
- göra en portfolio över den fördjupade lärokursen som en avslutning på grundstudierna i visuell framställning.

I de fördjupade studierna skall eleven

- fördjupa sin förmåga till gestaltning och interaktion på flera av slöjdens olika delområden
- fördjupa sin förmåga att gestalta, förstå och verbalisera formspråk, livsmiljöns mångfald och omgivningens kulturvärden
- planera och tillverka personliga produkter, vilkas tillverkning förenar kunskaper, färdigheter, upplevelser och sociala faktorer
- självständigt välja de arbetssätt, tekniker och material som lämpar sig för uttryckssättet
- öva sig i att förena visuella, funktionella, ekologiska och ekonomiska egenskaper med högklassiga och individuella slöjdprodukter
- fatta beslut som gäller konsumtion och miljö ur formgivningens synvinkel; estetiskt, etiskt, ekologiskt och ekonomiskt
- förstå att slöjden i samhället syns som verksamhet, produkter och verk
- utveckla och upprätthålla den finländska textil-, föremåls- och miljökulturen och värdesätta kulturers olikheter i en multikulturell värld
- fördjupa sig i slöjd, kultur, konst och konsthantverk under olika tidsperioder
- bekanta sig med fackmän inom slöjden och deras arbetssätt och granska slöjden som yrkesverksamhet, färdighetsteknologi, kultur och kulturarv samt som konst och hobby
- följa upp sin inläring och bedöma sitt eget och andras arbete
- utföra handledda hemuppgifter
- självständigt göra ett slutarbete för den fördjupade lärokursen i visuell framställning, som innehåller ett verk, en portfolio över arbetet och en självvärdering som hänför sig till det.

12 § Vuxenundervisning

Målen och det centrala innehållet i vuxenundervisningen är desamma som för grundstudierna och de fördjupade studierna i visuell framställning.

13 § Individualisering av lärokursen och undervisningen

Om en elev som till följd av handikapp, sjukdom eller någon annan därmed jämförbar orsak inte förmår studera enligt läroanstaltens läroplan kan läroplanens mål individualiseras till att motsvara elevens förutsättningar. För eleven uppgörs då en individuell plan för hur undervisningen i visuell framställning skall anordnas, där man fastställer studiernas mål, studietid, sätt att förverkliga undervisningen, behövliga stödåtgärder, eventuella prestationer samt bedömningsmetod.

Studiernas mål skall motsvara målen för visuell konstfostran. Eleven skall kunna tillgodogöra sig undervisningen. Elevens kunskaper och förmåga skall utvecklas utgående från hans egna förutsättningar.

Kapitel 5 Elevbedömningen

14 § Bedömningens syfte

Syftet med bedömningen är att stödja elevens utveckling i studierna och handleda honom i att ställa upp mål för studierna. Bedömningen skall stödja utvecklingen av en sund självkänsla hos eleven och beakta de mål och lärostoff som eleven valt.

Bedömningen skall basera sig på elevens arbete under en längre tid och skall gälla både inlärningsprocessen och dess slutresultat, verk och produkter. Bedömningsmetoderna skall väljas så att de mäter hur de uppställda målen nåtts så att de lämpar sig för de undervisningsmetoder som används och stöder lärandet. Vid bedömningen av konstundervisning bör man beakta att dess betydelse för individen endast syns på lång sikt.

Eleven skall informeras om följande principer för bedömningen: bedömningens syften och mål, vitsordsskalor och bedömningskriterier, höjning av vitsord, resultat som krävs för att gå vidare i studierna, möjligheter att yrka på rättelse av bedömningen och avgångsbetygets innehåll.

Eleven skall ges fortgående respons över sitt eget lärande. Bedömningen baserar sig på interaktion mellan läraren, eleven och gruppen. Eleven skall ges handledning för självvärdering.

15 § Bedömningssätten

Innan eleven går över till de fördjupade studierna efter avslutade grundstudier skall han få ett avgångsbetyg med en av två examinatorer utarbetad verbal bedömning av studierna och portfolion.

För de fördjupade studierna och för slutarbetet i de fördjupade studierna skall eleven ges ett betyg, ett siffervitsord och en verbal beskrivning av sitt kunnande. Slutprovet skall bedömas av minst två examinatorer.

Vitsordsskalan

Utmärkt	5
Berömlig	4
God	3
Nöjaktig	2
Godkänd	1.

Eleven skall ges ett intyg över deltagandet och en verbal bedömning i enlighet med vad som bestäms i utbildningsanordnarens läroplan ifall studierna avbryts eller om eleven behöver dem av någon annan orsak.

Eleven skall årligen ges en verbal bedömning av sina studier på det sätt som bestäms i utbildningsanordnarens läroplan.

I elevbedömningen skall inriktningsalternativen för visuell framställning – arkitektur, bildkonst och slöjd – beaktas.

Kapitel 6 Betyg

16 § Betygens innehåll

Avgångsbetyget är ett officiellt dokument, som till sitt innehåll skall följa de av Utbildningsstyrelsen fastställda läroplansgrunderna för den fördjupade lärokursen i visuell framställning inom den grundläggande konstundervisningen.

Avgångsbetyg över grundstudier i den fördjupade lärokursen i visuell framställning

Avgångsbetyget skall innehålla följande uppgifter:

- utbildningsanordnarens och läroanstaltens namn
- studier, för vilka avgångsbetyget ges (arkitektur, bildkonst, slöjd)
- elevens namn och personbeteckning
- studietid
- elevens slutprov, verbal bedömning, tidpunkten för provet
- deltagande i utställningar och andra kulturprojekt
- rektors underskrift och läroanstaltens stämpel
- datum på det av undervisningsministeriet beviljade tillståndet att anordna utbildning
- den lagstiftning som utbildningen baserar sig på
- ett omnämnande om att utbildningen genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda läroplansgrunderna för den fördjupade lärokursen i visuell framställning
- ett omnämnande om att den fördjupade lärokursen i visuell framställning innefattar grundstudier och fördjupade studier.

Avgångsbetyg över fördjupade studier i den fördjupade lärokursen i visuell framställning

Avgångsbetyget skall innehålla följande uppgifter:

- namn på den utbildningsanordnare som ger betyget samt läroanstaltens namn
- studier, för vilka avgångsbetyget ges (arkitektur, bildkonst, slöjd)
- elevens namn och personbeteckning
- studietid
- elevens slutprov, siffervitsord, en verbal bedömning av elevens kunnande, tidpunkten för provet
- deltagande i utställningar och andra kulturprojekt

- rektors underskrift och läroanstaltens stämpel
- datum på det av undervisningsministeriet beviljade tillståndet att anordna utbildning
- den lagstiftning som utbildningen baserar sig på
- ett omnämnande om att utbildningen förverkligats enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda läroplansgrunderna för den fördjupade lärokursen i visuell framställning
- ett omnämnande om att den fördjupade lärokursen i visuell framställning innefattar grundstudier och fördjupade studier
- vitsordsskalan.

På begäran skall eleven ges ett intyg över deltagandet i den fördjupade lärokursen i visuell framställning samt en verbal bedömning.

Avgångsbetyget över de fördjupade studierna är samtidigt ett betyg över genomförd fördjupad lärokurs i den grundläggande undervisningen i visuell framställning.

Kapitel 7 Läroplanen

17 § Läroplanens utformning

Utbildningsanordnaren skall för sin verksamhet göra upp och godkänna en läroplan som baserar sig på de av Utbildningsstyrelsen fastställda läroplansgrunderna för den fördjupade lärokursen i visuell framställning inom den grundläggande konstundervisningen. Grunderna har gjorts upp för att utveckla läroplanen och undervisningen. Läroanstaltens läroplan skall vara det viktigaste redskapet för att utveckla undervisningen. I läroplanen skall beaktas särdragen hos läroanstalten och dess verksamhetsmiljö, läroanstaltens värdegrund, elevernas individuella behov och förutsättningar, överföring och utveckling av den visuella kulturen, nationella och internationella förändringar och utvecklingsbehov samt fordringarna i yrkesutbildning inom olika områden av visuell framställning.

18 § Läroplanens innehåll

Läroplanen skall innehålla följande uppgifter:

- läroanstaltens verksamhetsidé
- läroanstaltens värdegrund, inlärningssyn, den pedagogiska miljön samt arbetssätt
- undervisningsutbudet
- undervisningens mål och innehåll
- undervisningsarrangemangen
- studietid
- grunderna för förlängd studietid
- kurser och verkstäder som skall genomföras samt deras mål och innehåll
- grunderna för uppgörandet av en individuell läroplan för eleven
- elevbedömningen
- tillgodoräknande av studier som slutförts på annat håll
- betygens innehåll
- inträdesfordringar
- antagning av frilever
- samarbete med vårdnadshavarna
- övrigt samarbete

- deltagande i utställningar samt i musei- och annan kultur-
verksamhet
- bedömningssätt och bedömningsmetoder
- läroanstaltens självvärdering.

